

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

Силабус навчальної дисципліни «МІКРОЕКОНОМІКА»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Кількість кредитів на курс – 6 Загальна кількість годин на курс – 180 Рік підготовки, семестр – 1-й рік підготовки, 2-й семестр Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>загальний</i> Мова викладання: українська
--	--

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	СИМОНЕНКО Леся Іванівна
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/симоненко-леся-іванівна/
Контактна інформація	Номер телефону: 0964623608 контактний E-mail: lesia.simonenko@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=2099
Консультації	<i>Аудиторно 316, та онлайн консультації через доступні канали зв'язку, в т.ч. зoot (конференція 662 464 0253, пароль 2020), телефон, Viber, електронну пошту, тощо, за розкладом.</i>

3. Анотація до дисципліни

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Публічне управління та адміністрування» економічного мислення, необхідного для обґрунтування управлінських рішень в умовах обмеженості ресурсів, наявності альтернатив та різноспрямованих інтересів.

Завдання вивчення курсу: розкрити причини виникнення ринкових провалів і необхідність державного втручання; навчити застосовувати мікроекономічні підходи до аналізу суспільних благ, зовнішніх ефектів, регулювання ринків і ресурсів; розвинути навички пошуку, аналізу та узагальнення економічної інформації для підготовки управлінських рішень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК): ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК): СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- теоретичні та методологічні засади мікроекономічного аналізу, необхідні для обґрунтування управлінських рішень у сфері публічного управління та адміністрування;
- економічну логіку функціонування бізнесу та домогосподарств як основних економічних агентів і адресатів публічної політики;
- сучасні підходи мікроекономічної теорії до аналізу ринків, конкуренції та поведінки фірм;
- принципи формування та функціонування ринків, а також механізми впливу держави на ринкові процеси;
- роль держави як економічного суб'єкта, регулятора та постачальника суспільних благ в умовах обмеженості ресурсів.

вміти:

- застосовувати мікроекономічні знання для аналізу процесів, що відбуваються на окремих ринках, та оцінювання наслідків державного втручання;
- аналізувати реакцію бізнесу і споживачів на інструменти публічної політики та враховувати її під час розроблення тактичних і оперативних управлінських рішень;
- здійснювати пошук, відбір і узагальнення інформації з наукових, навчальних та офіційних джерел для оцінювання ефективності управлінських рішень на мікроекономічному рівні;
- самостійно збирати, систематизувати й інтерпретувати економічну інформацію, формулювати обґрунтовані висновки та рекомендації в межах компетенції публічного управління;
- аргументовано представляти результати аналізу в усній і письмовій формах, брати участь у дискусіях та відстоювати власну позицію з урахуванням економічних і соціальних наслідків управлінських рішень.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	36	6
Практичні / лабораторні	36	4
Самостійна робота	108	170

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Мікроекономічні основи функціонування ринку та прийняття управлінських рішень				
1	T1	Тема 1. Мікроекономіка як інструмент публічного управління Мікроекономіка як складова економічної науки та основа для прийняття управлінських рішень. Предмет, методи та функції мікроекономіки. Значення мікроекономічного аналізу для публічного управління та адміністрування. Взаємозв'язок мікроекономіки з державним управлінням і публічною політикою. Бізнес і домогосподарства як адресати публічної політики.	12	12
2	T2	Тема 2. Потреби, блага та альтернативна вартість управлінських рішень Індивідуальні та колективні потреби. Економічні інтереси суб'єктів: приватні проти суспільних. Економічні та неекономічні блага. Обмеженість ресурсів і проблема вибору. Альтернативна вартість у прийнятті управлінських рішень. Крива виробничих можливостей та її застосування в аналізі публічних програм.	12	12
3	T3	Тема 3. Механізм формування ринкової рівноваги Сутність ринку та його функції. Попит і пропозиція як результат рішень споживачів і бізнесу. Закон попиту та пропозиції. Ринкова рівновага та її значення. Моделі ринкової рівноваги. Порушення рівноваги внаслідок дій держави: фіксовані ціни, податки, субсидії та їх вплив на добробут.	12	12
4	T4	Тема 4. Еластичність і аналіз наслідків управлінських рішень Поняття еластичності попиту і пропозиції. Види еластичності та їх економічний зміст. Еластичність та її практичне застосування для прогнозування податкових надходжень та оцінки реакції споживачів на зміну цін. Реакція бізнесу на інструменти публічної політики.	12	12
5	T5	Тема 5. Ринкові провали та межі саморегуляції ринку Поняття ринкових провалів. Інформаційна асиметрія, монополізація, обмеження конкуренції. Соціальні наслідки ринкової неефективності. Обґрунтування державного втручання з позицій мікроекономіки.	12	12
6	T6	Тема 6. Провали держави та ефективність регулювання Обмеження державного втручання. Інституційні ризики, регуляторні помилки, проблема ефективності публічних рішень.	12	12
Модульний контроль_1			12	12
Змістовий модуль 2. Бізнес-логіка, регулювання та управлінські рішення держави				
7	T7	Тема 7. Теорія виробництва і реакція бізнесу на регуляторну політику Виробнича функція та показники ефективності. Ефект масштабу та його значення для муніципальних та державних підприємств. Економічні та бухгалтерські витрати. Прибуток як індикатор ефективності регулювання. Вплив податків і адміністративних вимог на поведінку	12	12
8	T8	Тема 8. Фірма, інституційне середовище та трансакційні витрати	12	12

		Економічна природа фірми. Трансакційні витрати як результат якості інститутів і публічного управління. Роль держави у зниженні витрат ведення бізнесу. Регуляторне середовище та підприємницька активність.		
9	T9	Тема 9. Конкуренція, монополія та антимонопольна політика Ринкові структури та їх вплив на поведінку бізнесу. Ознаки ринку досконалої конкуренції. Типові стратегії виживання малих підприємств. Природні монополії. Цінова дискримінація. Антимонопольне регулювання як інструмент захисту суспільних інтересів.	12	12
10	T10	Тема 10. Олігополія та монополістична конкуренція: виклики для регулятора Особливості ціноутворення та поведінки фірм у різних ринкових умовах. Стратегічна взаємодія фірм. Картельна поведінка та регуляторні ризики. Обмеження державного контролю на неконкурентних ринках.	12	12
11	T11	Тема 11. Ринки ресурсів та соціально-економічна політика держави Бізнес як роботодавець. Формування заробітної плати, мінімальні соціальні стандарти. Реакція фірм на державне регулювання ринку праці. Особливості функціонування ресурсних ринків. Ринок капіталу: інвестиційні рішення та дисконтування. Ринок землі та рентні відносини. Державне регулювання та сталий розвиток.	12	12
12	T12	Тема 12. Зовнішні ефекти та суспільні блага в публічному управлінні Сутність і характеристики суспільних благ. Виробництво та фінансування суспільних благ як ключова функція публічного управління. Роль органів публічної влади у забезпеченні доступу до суспільно значущих благ. Позитивні та негативні зовнішні ефекти. Соціальні втрати та вигоди. Інструменти державного регулювання зовнішніх ефектів (податки, субсидії, норми, стандарти).	12	12
Модульний контроль_2			12	12
Екзамен			12	12
Разом:			180	180

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Мікроекономіка» є: поточний, періодичний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання завдань самостійної роботи, розрахункових робіт, підготовки презентацій та аналітичних оглядів. За сукупністю певних тем здійснюється періодичний контроль у вигляді модульних контрольних робіт.

Розподіл балів з курсу Мікроекономіка

Поточний та періодичний контроль														Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК_1	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК_2	40	60+40=100
4	4	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	4	6	40	100

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт (лабораторних, практичних тощо), передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) обов'язково складається з оцінки поточного та/або періодичного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та/або періодичний контроль і під час підсумкового контролю вказана в таблиці.

5. Політики дисципліни

Відвідування лекційних і практичних занять з дисципліни «Мікроекономіка» є обов'язковим та розглядається як важлива умова формування професійних компетентностей майбутніх фахівців з публічного управління та адміністрування. Пропуски занять допускаються з поважних причин (стан здоров'я, участь у наукових, освітніх або творчих заходах тощо) за умови попереднього інформування викладача та надання відповідних підтвердних документів у встановленому порядку. Усі пропущені заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню незалежно від причин пропуску. Відпрацювання занять передбачає самостійне опрацювання пропущеного теоретичного матеріалу та проходження відповідного тестового контролю на платформі дистанційного навчання.

Під час занять здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, взаємної поваги та безпеки освітнього процесу.

Активна участь у практичних заняттях потребує попереднього ознайомлення з навчальними матеріалами, наданими викладачем і розміщеними на платформі Moodle на сторінці курсу.

Дозволяється використання ноутбуків та інших електронних пристроїв для поточних навчальних потреб за взаємної згоди учасників освітнього процесу. Використання мобільних телефонів обмежується при виконанні завдань модульного контролю та складанні іспиту.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порухення норм академічної доброчесності (плагіат, списування, несанкціоноване використання сторонніх матеріалів тощо) тягне за собою академічну відповідальність відповідно до чинного Положення про академічну доброчесність та запобігання плагіату Поліського національного університету, розміщеного на офіційному вебсайті університету.

5. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. Інструменти мікро- і макроекономіки в публічному управлінні / В. П. Якобчук, Є. І. Ходаківський, І. Л. Литвинчук, Л. І. Симоненко, В. А. Довженко, О. В. Захаріна, С. В. Тищенко, О. В. Іванюк, І. В. Кравець, Н. С. Пугачова; за загальною редакцією В. П. Якобчук Київ: Вид-во Ліра-К, 2021. 406 с.
2. Дунська, А. Р. Мікроекономіка: теорія і практика [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 «Менеджмент» / А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак, Л. Г. Смоляр ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,16 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 476 с. https://ela.kpi.ua/items/bb4892f4-8ac8-45f5-8090-51afbbca95e4?utm_source=chatgpt.com
3. Мікроекономіка : підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ :Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с
4. Економічна теорія : підручник / В. П. Якобчук, Є. І. Ходаківський, І. Л. Литвинчук, Л. І. Симоненко, В. А. Довженко, О. В. Захаріна, С. В. Тищенко, О. В. Іванюк, І. В. Кравець, Н. С. Пугачова // Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 450 с.
5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навчальний посібник./ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея НВ». 2015. 348 с.
http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf
6. Мікроекономіка: підручник / [А.П. Наливайко, Л.А. Азьмук, П.Г. Банщиковаін.] ; занаук. ред. А.П. Наливайка. К. : КНЕУ, 2011. 446с.
7. Мікроекономіка: практикум : навч. посіб. / за ред..В.Д.Базилевича. 2-ге вид. К.: Знання, 2010. 491 с.
8. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. Практикум: Навч. посібник, К.: Центр учбової літератури, 2010. 418 с.

Електронні інформаційні ресурси:

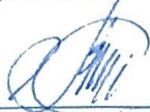
1. «Форбс» діловий журнал, один із найавторитетніших і найвідоміших економічних друкованих видань у світі. <https://forbes.ua/>
2. Просвітницьке відео про економіку.
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL3baVAJdFKVbip05OB9hSAFPLMKе83MNu>
3. Вокс Україна. <https://voxukraine.org/category/ekonomika-uk>
4. Центр економічної стратегії. <https://ces.org.ua/yak-navchiti-ditey-rozumiti-osnovi-ekonomiki/>
5. Економіка на пальцях. <https://kse.ua/ua/ekonomika-na-paltsyah/>
6. Навчальний центр efi. <https://www.econfun.org/uk/learning-center>

Викладач _____

Леся СИМОНЕНКО
(Ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри _____

Валентина ЯКОБЧУК
(Ініціали та прізвище)